

Gastouderbureau
Camminghaburen
Opvang in Vertrouwen

pedagogisch beleid

Gastouderbureau Camminghaburen

Pedagogisch beleid Gastouderbureau Camminghaburen

Inhoud:

1. Voorwoord
2. Visie Gastouderbureau Camminghaburen
3. Pedagogische basisdoelen
4. Groepsgrootte en leeftijdsopbouw
5. Eisen opvanglocatie

1. Voorwoord

Aan de opvang van kinderen worden zeer hoge eisen gesteld. Met de komst van de wet kinderopvang krijgt dit aspect een extra accent. Deze wet legt de verantwoordelijkheid voor het bieden van voldoende kwaliteit nadrukkelijk bij de opvangcentra en gastouderbureaus. Kwaliteit in de kinderopvang kan niet zonder gedegen toezicht vanuit de overheid. Het gaat immers om jonge kinderen. Ouders moeten de zorg voor hun kinderen met een gerust hart kunnen uitbesteden.

Ook voor opvang door een gastouder is dit van belang. Gastouderbureau Camminghaburen besteedt dan ook bijzonder veel aandacht aan de kwaliteit van de opvang. Bovendien voert de GGD jaarlijks een inspectie uit bij Gastouderbureau Camminghaburen waarvan een inspectierapport opgemaakt wordt. Dit inspectierapport kunt u opvragen bij Gastouderbureau Camminghaburen of downloaden op onze website www.gob-camminghaburen.nl. Sinds 2011 wordt ook de gastouder in haar eigen woning bezocht door de GGD. Dit gebeurt voorafgaand aan de opvang. Pas na goedkeuring vanuit de GGD kan de opvang van start gaan

Gastouderbureau Camminghaburen organiseert gastouderopvang in Leeuwarden en directe omgeving. Om de kwaliteit blijvend te kunnen waarborgen of, indien nodig, bij te stellen is een goed pedagogisch beleid zeer belangrijk. In dit beleidsplan kunt u alles lezen over het beleid van Gastouderbureau Camminghaburen. Wij streven er naar, met dit beleid, de ouders of verzorgers en de gastouders voldoende houvast te geven zodat de ouders of verzorgers hun kind(eren) met een gerust hart kunnen toevertrouwen aan de gastouder.

2. Visie Gastouderbureau Camminghaburen

Gastouderbureau Camminghaburen vindt het zeer belangrijk dat er door al haar gastouders kwalitatief goede en veilige opvang geboden wordt. De gastkinderen dienen met respect behandeld te worden en op juiste wijze gestimuleerd te worden in hun ontwikkeling. Hierbij dient rekening gehouden te worden met omgevingsfactoren van ieder kind en hun aanleg. Ieder kind is immers uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Het welzijn van het kind staat te allen tijde voorop. Hieronder leggen wij onze visie verder uit:

De ‘aangeboren’ aanleg bepaalt voor een deel de ontwikkeling van het kind. Bij de aanleg van het kind speelt erfelijkheid een grote rol. Naast de aanleg spelen ook de omgevingsfactoren een grote rol in de ontwikkeling van een kind. De belangrijkste omgevingsfactoren zijn de directe opvoeders van het kind. Andere omgevingsfactoren zijn o.a.: de woning van het kind, de straat, de wijk, overige familie- en gezinsleden, de school of peuterspeelzaal en de opvang. In dit geval hebben we het dan natuurlijk over de gastouder.

Zowel de aanleg als de omgeving van het kind beïnvloeden de verdere ontwikkeling van het kind. De opvang door gastouders is dan ook een zeer belangrijke factor voor de individuele ontwikkeling van het kind. De gastouder ondersteunt, stimuleert en heeft oog voor de behoeftes en mogelijkheden van elk kind in het bijzonder en begeleidt het kind bij het maken van keuzes. Het kind krijgt de ruimte om zelf dingen te ontdekken. Hierdoor wordt het kind zelfstandig, weerbaar, veerkrachtig en leert respect te krijgen voor zichzelf, anderen en de omgeving.

Gastouderbureau Camminghaburen hanteert geen specifieke pedagogische stroming, omdat er veel verschillende opvoedkundige ideeën zijn welke in de omgang met kinderen prima kunnen worden gebruikt en toegepast. Het pedagogisch handelen en denken is een dynamisch spel tussen opvoeder en kind, waardoor het waardevol is om van verschillende opvoedkundige ideeën gebruik te maken.

3. Pedagogische basisdoelen

Om de juiste kwaliteit te kunnen bereiken hanteert Gastouderbureau Camminghaburen de vier basisdoelen vanuit De Wet Kinderopvang:

1. Emotionele veiligheid:

De gastouder draagt zorg voor een veilige en vertrouwde opvangomgeving voor het gastkind

2. Persoonlijke competentie:

De gastouder biedt voldoende activiteiten en spelmaterialen aan die passen bij de leeftijd, aard en ontwikkeling van het gastkind.

3. De sociale competentie:

De gastouder helpt het gastkind om te oefenen met sociale vaardigheden

4. Normen en waarden over brengen:

De gastouder is hierin een rolmodel voor het gastkind en legt in gesprekken uit wat de omgangsvormen en gedragsregels tussen mensen zijn.

Op de volgende wijze manier worden deze basisdoelen door Gastouderbureau Camminghaburen gewaarborgd:

3.1 Emotionele veiligheid:

De gastouder draagt zorg voor een veilige en vertrouwde opvangomgeving voor het gastkind.

Ieder kind heeft behoefte aan een veilige en vertrouwde omgeving en het is belangrijk dat hij goed in zijn vel zit. Voordat de opvang gestart wordt, is het dan ook van belang dat er voldoende aandacht aan de kennismaking en de wenperiode besteed wordt. Hierdoor krijgen zowel het gastkind, de gastouder, de opvangomgeving en de eventuele andere (gast) kinderen de gelegenheid om elkaar in hun eigen tempo te leren kennen en aan elkaar te wennen. Gastouderbureau Camminghaburen hanteert een proefperiode van 2 maanden om te kijken of de opvang voor zowel gastkind, gastouder en ouder of verzorger voldoet. Tevens werken wij in overleg met vraag- en gastouder met een proefdraai voorafgaand aan de opvang. Pas daarna wordt definitief besloten of de koppeling door gaat. In de praktijk is dit niet altijd nodig, maar vaak, met name voor ouders die net een baby hebben gekregen, wel heel erg fijn. Zo kunnen de ouders, maar ook de gastouder al vast een beetje oefenen.

Om het gastkind een veilige en vertrouwde opvangomgeving te kunnen bieden is het van belang dat de gastouder zich aan de volgende aspecten houdt:

- Het kind en zijn emoties en gevoelens worden serieus genomen.
- De gastouder steunt het kind en biedt warmte en geborgenheid.
- De gastouder blijft consequent en handelt op een herkenbare en duidelijke manier in een bepaalde situatie.
- Het kind wordt ondersteund bij het verwerken van gevoelens en emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde.
- De gastouder houdt alle ontwikkelingen en gebeurtenissen van het kind bij in een persoonlijk schrift en bespreekt deze regelmatig met de ouder of verzorger. Hierin wordt door de gastouder ook bijgehouden wat de eventuele aanpassingen van het kind zijn wat betreft eet-, slaap- en andere gewoontes. De vraagouders gebruiken hiervoor het kind/babyformulier

Een voorbeeld:

Pietje wordt 's ochtends door zijn moeder naar de gastouder gebracht. Pietje is erg verdrietig wanneer zijn moeder weg gaat. De gastouder gaat naast Pietje zitten en legt hem uit dat zijn moeder gaat werken en hem 's middags weer op komt halen. De gastouder vertelt Pietje dat het helemaal niet erg is om verdrietig te zijn. Ze vraagt aan hem of hij zin heeft om een mooie tekening te maken voor zijn moeder wanneer zij hem weer op komt halen. Dit vindt Pietje een goed idee.

In dit voorbeeld probeert de gastouder de emoties van Pietje te verwoorden en toont begrip. Ze biedt een activiteit aan waardoor hij op een positieve manier wordt afgeleid. Een kind dat zich niet veilig voelt en/of verdrietig is zal een plekje uitzoeken om zich af te zonderen. Als gastouder moet je hier rekening mee houden.

De gastouder dient het gastkind met respect en aandacht te behandelen.

Gastouderbureau Camminghaburen gaat er vanuit dat iedereen met respect behandeld wordt, dus ook een kind. Het gastkind moet in zijn waarde gelaten worden en er mag geen afbreuk gedaan worden aan de eigenheid en aard van het gastkind. Verder krijgt het gastkind voldoende aandacht op het gebied van lichamelijke en sociaal-emotionele ontwikkeling, maar zal ook leren de aandacht te delen of op zijn beurt te wachten als er eventueel andere (gast)kinderen aanwezig zijn in het gastgezin. Een gastouder zal het gastkind spelenderwijs hierin zijn weg laten vinden. Hoe hier mee omgegaan wordt zal in het volgende punt nader toegelicht worden.

Om het gastkind voldoende respect en aandacht te kunnen geven is het van belang dat de gastouder zich aan de volgende aspecten houdt:

- De gastouder waardeert het gastkind zoals het is en geeft uiting aan deze waardering.
- Er mogen nooit lichamelijke straffen gegeven worden. Straffen en belonen gebeurt volgens afspraak met de ouder of verzorger of in overleg met Gastouderbureau Camminghaburen.
- De gastouder blijft rustig en handelt consequent.

3.2 Persoonlijke competentie:

De gastouder biedt voldoende activiteiten en spelmaterialen aan die passen bij de leeftijd, aard en ontwikkeling van het gastkind.

Gastouderbureau Camminghaburen biedt gastouderopvang aan voor kinderen in de leeftijd vanaf 10 weken tot de basisschoolleeftijd van 13 jaar. In de eerste vier jaar van het leven ontwikkelt een kind zich van hulpeloze baby tot een peuter en schoolkind. Een kind zal wanneer de ontwikkeling voorspoedig verloopt met zelfvertrouwen de wereld tegemoet treden, en zal zich aardig kunnen redden. De eerste jaren zijn een zeer belangrijke periode voor de ontwikkeling van het kind op veel gebieden.

Ieder kind ontwikkelt zich in een eigen tempo, heeft zijn eigen unieke kenmerken en zal zich op het ene gebied wat sneller en beter ontwikkelen dan op een ander gebied. De gastouder begeleidt en stimuleert het gastkind in zijn ontwikkeling en houdt de ouders of verzorgers op de hoogte van deze ontwikkelingen. De ontwikkelingen en gebeurtenissen worden ook door de gastouder bijgehouden in een, voor elk gastkind, persoonlijk schrift wat de ouders telkens zelf mee geven. De ouders kunnen hierin ook aanvullende zaken schrijven die voor de gastouder belangrijk zijn om te weten, voorafgaand aan de opvang. Indien nodig of wenselijk kan in overleg met de ouder of verzorger aan sommige zaken meer of speciale aandacht besteedt worden.

De ontwikkelingsgebieden van een kind worden onder verdeeld in:

1. Lichamelijke ontwikkeling,
2. Sociaal-emotionele ontwikkeling,
3. Verstandelijke ontwikkeling,
4. Creatieve ontwikkeling.

1. Lichamelijke ontwikkeling

In de leeftijd van 0 tot 4 jaar maken kinderen een grote ontwikkeling door in de motorische vaardigheden: de grove motoriek en de fijne motoriek.

- Grove motoriek is de coördinatie en samen bewegen van romp, armen en benen. Deze wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld dansen en bewegen. Kleine kinderen hebben veel belangstelling voor herhaling en een peuter voelt vooral. Het kind moeten kunnen klauteren, glijden en springen waardoor het de eigen mogelijkheden leert kennen. Het kind leert zo omgaan met hoogteverschillen en gevaar.
- De fijne motoriek zijn kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Het kind gaat naar voorwerpen grijpen, pakken, en gaat dingen in de mond stoppen. De fijne motoriek ontstaat vooral door fysiek contact met de gastouder en wordt gestimuleerd door materialen als kleurtjes, kralen en puzzels. Bij baby's wordt dat gestimuleerd door rammelaars en door het doen van spelletjes en babygym.

In de leeftijd van 5-13 jaar is er meer invloed van buitenaf nodig om nieuwe functies te ontwikkelen. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld: fietsen, schaatsen, fluiten, schrijven, etc.

2. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Belangrijk aspect in de sociale ontwikkeling is de ervaring om samen te zijn met andere kinderen en volwassenen. Door het omgaan met leeftijdgenootjes en de gastouder leert het kind de uitwerking van zijn gedrag op anderen, dan de voor hem bekende personen, kennen. Hierdoor leert het kind inzicht te krijgen in zijn eigen gevoelens en leert het reacties en emoties te herkennen, ook bij anderen. Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. De gastouder stimuleert het kind door het aanbieden van verschillende activiteiten en materialen voor de verschillende ontwikkelingsniveaus

3. Verstandelijke ontwikkeling

Bij baby's begint de verstandelijke ontwikkeling met het vasthouden, proeven, kijken naar en bewegen van voorwerpen. Hierdoor leren de kinderen deze voorwerpen kennen en herkennen, om vervolgens te leren combineren en oorzaak en gevolg te ontdekken. Zo verandert het spelmateriaal van een rammelaar naar een activity-center of een kiekeboe spel.

De gastouder biedt speelgoed aan waar het kind aan toe is en stimuleert het spelen hiermee. Bij het herkennen hoort ook het onderscheid maken tussen bekenden en onbekenden, de zogenaamde eenkennigheidfase. Naarmate het kind zich beter kan voortbewegen, gaat het steeds meer de wereld om zich heen verkennen. Langzaamaan leert het kind kleuren, vormen, maten en begrippen.

Gastouderbureau Camminghaburen streeft er naar dat haar gastouders zo actief mogelijk met deze ontwikkeling bezig zijn. Dit kan gedaan worden door het aanbieden van puzzels, constructie-materiaal, spelletjes en andere gerichte activiteiten. Gastouderbureau Camminghaburen is tevens van plan om in de toekomst en bij voldoende belangstelling, thema bijeenkomsten te gaan organiseren om zo dieper op een bepaald onderwerp in te gaan. Afhankelijk van het thema en het aantal aanmeldingen zullen deze bijeenkomsten normaliter door zowel de gastouder als door de ouder of verzorger bijgewoond kunnen worden.

Een belangrijk onderdeel van de verstandelijke ontwikkeling is de taalontwikkeling. Gastouderbureau Camminghaburen vindt het erg belangrijk dat de gastouder veel praat met een baby en geluidjes maakt. Baby's reageren op het praten van anderen door zelf ook geluidjes te maken. Verder vindt Gastouderbureau Camminghaburen het belangrijk dat de taalontwikkeling gestimuleerd wordt door het zingen van liedjes, het lezen van boekjes en het benoemen van wat we doen. Zo kun je het kind vertellen dat je de luier gaat verschonen of dat je even naar het toilet gaat en zo weer terug bent. Het kind leert op deze manier zijn eerste woordjes, gaat begrijpen wat anderen zeggen en gaat uiteindelijk zelf praten.

Gastouderbureau Camminghaburen stimuleert tevens dat er gebruik wordt gemaakt van een vast ritme en een vaste dagindeling. Door een vaste dagindeling leert het kind het verloop van de dag kennen: na het eten komt tanden poetsen en slapen enz. In de dagindeling zitten steeds weer vaste momenten, waarop er tijd en aandacht is voor de verstandelijke ontwikkeling. 's Morgens, na het drinken, is er tijd voor spelen of liedjes zingen. Tijdens het middagen wordt het kind gestimuleerd na te denken bij allerlei vragen, zoals b.v. wil je nog brood, wil je een heel of een half stukje brood, wat wil je erop enz. Na bijvoorbeeld het middagslaapje is er weer tijd voor een liedje, een boekje of zomaar wat kletsen. Tussen al deze vaste punten door is er tijd voor diverse activiteiten.

Gastouderbureau Camminghaburen vindt het ook belangrijk dat er een bepaalde continuïteit wordt geboden voor gastkinderen uit een zelfde gezin. Zij zijn vaak een bepaald ritme gewend. In een dergelijke situatie gaat Gastouderbureau Camminghaburen zoveel mogelijk uit van wensen en voorkeuren van ouders. Vanuit pedagogisch oogpunt heeft Gastouderbureau Camminghaburen wat dit betreft geen speciaal standpunt. Wat betreft het ingaan op wensen van ouders moet er altijd een mogelijkheid zijn om deze wensen te honoreren.

4. Creatieve ontwikkeling

Gastouderbureau Camminghaburen vindt het belangrijk dat ook de creatieve ontwikkeling voldoende gestimuleerd wordt. Dit gebeurt door het aanbieden van allerlei soorten materialen zoals: water, zand, verf, klei, verkleedkleden en schmink en door het aanbieden van activiteiten zoals: muziek, dans en drama. Bij een gastouder zal dit veelal gebeuren door middel van een radio of tv. Gestimuleerd wordt dat hier dan op een actieve manier mee om gegaan wordt.

Voor het kleine kind is het omgaan met materialen een onderzoekende bezigheid. Het leert er de mogelijkheden en de eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is. Creatief zijn kan op vele manieren, bijvoorbeeld door verhalen te vertellen. Het is belangrijk dat kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk de ruimte krijgen voor hun eigen inbreng.

Een voorbeeld:

Mies zit aan tafel met nog 2 andere kinderen en de gastouder. Omdat het bijna Sinterklaas is gaan de kinderen een Sinterklaas maken op de stoomboot. Op tafel ligt geel papier voor de stoomboot. Mies zegt dat zij geen stoomboot wil maken, maar alleen een Sinterklaas. De gastouder vraagt haar waarom ze niet een stoomboot wil maken en Mies geeft aan dat zij geel geen mooie kleur vindt voor een stoomboot. De gastouder zegt dat dit niet erg is en geeft haar eerst een boekje over Sinterklaas om even in te kijken. De gastouder gaat nu de andere twee kinderen op weg helpen en komt dan terug bij Mies. Ze vraagt Mies wat zij graag wil en Mies zegt dat ze een groene stoomboot wel mooi vindt. De gastouder pakt vervolgens een vel groen papier voor Mies waarop Mies meteen aan haar stoomboot wil beginnen.

3.3 De sociale competentie:

De gastouder helpt het gastkind om te oefenen met sociale vaardigheden

Met sociale competentie worden verschillende sociale vaardigheden bedoeld. Het kind maakt zich deze vaardigheden eigen door interactie met anderen. Ze leren zich in een ander te verplaatsen, te communiceren, samen te werken en anderen te helpen. Ze ontdekken dat ze op veel punten hetzelfde zijn, maar ook op veel punten anders.

De gastouder benut de opvang als sociale leeromgeving van een kind. Het kind leert o.a. samenspelen, naar elkaar luisteren, op elkaar wachten, elkaar troosten, samen plezier maken, samen opruimen, maar het leert ook om “deel van een groep te zijn” de kleinste, de grootste of de oudste te zijn, incasseren, accepteren en om conflicten aan te gaan en op te lossen.

Het kind wordt door de gastouder op een positieve manier benaderd. De nadruk wordt gelegd op het goede/ gewenste gedrag van het kind. Hij krijgt daarvoor regelmatig complimentjes. Dit heeft een positief effect op het zelfbeeld en het zelfvertrouwen van het kind. Daarnaast moet de gastouder zich er bewust van zijn dat het kind het gedrag van volwassenen imiteert. Van de gastouder wordt dan ook verwacht dat zij hierin altijd het goede voorbeeld geeft.

Een voorbeeld:

Fien mag van de gastouder vaak even helpen bij het verzorgen van de kleine kindjes. Ze mag spulletjes klaar leggen voor het verschonen en de spulletjes uit de tas halen van de kindjes. Af en toe mag ze ook een flesje geven, uiteraard onder begeleiding van de gastouder. De gastouder geeft aan heel blij te zijn met haar hulp en Fien toont zichtbaar dat zij hier heel trots op is. Binnenkort krijgt Fien er een brusje (broertje of zusje) bij en nu weet ze al een beetje hoe ze mama straks kan helpen.

De gastouder kan de sociale ontwikkeling van het kind stimuleren door:

- A) Er voor te zorgen dat de kinderen veel samen doen. Zo leert het kind:
  - plezier te hebben met elkaar
  - vriendjes en vriendinnetjes te maken
  - delen en rekening houden met elkaar
- B) Er voor te zorgen dat er een positieve sfeer heerst tijdens de opvang waarin:
  - een wij gevoel ontstaat
  - zij zelf voordoet wat prettig gedrag inhoudt
  - de kinderen leren omgaan met elkaar in verschillende dagelijkse situaties
- C) Het kind te leren omgaan met verschillen en daarbij alert te zijn op pestgedrag
- D) Aandacht te hebben voor kinderen met 'lastig' gedrag en daarbij onderscheid te kunnen maken tussen 'gewoon' en 'speciaal' lastig gedrag

3.4 Normen en waarden over brengen:

De gastouder is hierin een rolmodel voor het gastkind en legt in gesprekken uit wat de omgangsvormen en gedragsregels tussen mensen zijn.

Overbrengen van normen en waarden

Gastouderbureau Camminghaburen vindt het overbrengen van de juiste normen en waarden erg belangrijk want dit speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is respect hebben voor elkaar. De norm is dat lijfelijke agressie niet wordt toegestaan.

Uitwisselen van normen en waarden

Een kind wordt gevormd door de omgang met volwassenen en andere kinderen. De omgang tussen volwassen en kinderen heeft in de gastouderopvang een andere dimensie dan thuis. De gastouder is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken en vaak zal het voorkomen dat de gastouder contact onderhoudt met eventuele andere of eigen kinderen tijdens de opvang. Er is echter altijd sprake van een voortdurende uitwisseling van normen en waarden in communicatie en interactie. Tussen de kinderen onderling speelt voortdurend wat hoort en niet hoort. Door middel van taal vindt er onderling een (gedeeltelijke) bewuste uitwisseling plaats van normen en waarden. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie. Hier wordt zo zorgvuldig mogelijk mee omgegaan.

Vooroordelen

Gastouderbureau Camminghaburen is zich bewust van bestaande vooroordelen bij zichzelf, bij de gastouder en bij anderen over geloof, etniciteit, sociale klasse, sekse en seksuele geaardheid.

Gastouderbureau Camminghaburen realiseert zich dat mensen beïnvloed zijn door de eigen omgeving waarin men is opgegroeid. Over al deze onderwerpen zijn in meer of mindere mate vanzelfsprekendheden ontstaan die discutabel zijn. Gastouderbureau Camminghaburen probeert kritisch te staan tegenover deze meningen, het gedrag dat daar uit voortvloeit en zich bewust te blijven van eigen vooroordelen en zal dit ook met de ouders of verzorgers en de gastouder bespreekbaar maken. Bij kinderen wordt actief geprobeerd te voorkomen dat vooroordelen ontstaan, juist omdat kinderen van nature nieuwe dingen open tegemoet zullen treden.

Gastouderbureau Camminghaburen zal de gastouder stimuleren dat hij of zij probeert steeds te reageren op het gastkind of de eventuele andere kinderen, zodra bemerkt wordt dat in een spel of in een gesprek vooroordelen naar voren komen. Ook wordt gestimuleerd dat de gastouder actief is in het aanbieden van roldoorbrekend speelgoed of het voorlezen of zingen van verhalen en liedjes die de kinderen duidelijk laten zien dat er keuzes zijn buiten de "gangbare" paden. De gastouder wordt er op geattendeerd dat hij of zij op geen enkele wijze negatieve meningen laat horen over bepaalde groepen in onze samenleving. Wel wordt de gastouder gestimuleerd in het praten over verschillende groeperingen, met de bedoeling dat de kinderen meer weten en daardoor minder snel geneigd zijn iets gek en daardoor minder waard te vinden.

Verschillen

Bij Gastouderbureau Camminghaburen zijn kinderen van alle gezindten welkom. Aan speciale gebeurtenissen, die aan een bepaalde levensovertuiging verbonden zijn, wordt op gepaste wijze aandacht geschonken. Ook zal de gastouder op de hoogte gebracht worden van hoe hier mee om te gaan.

Verschillen in de sociale achtergrond komen soms tot uitdrukking in kleding of taalgebruik.

Gastouderbureau Camminghaburen vindt het belangrijk dat de gastouder hier van op de hoogte is. Ook vinden wij het belangrijk om kinderen geen typisch vrouwen of mannenrol op te leggen. Gastouderbureau Camminghaburen stimuleert dan ook dat bij de gastouder zowel "jongens" als "meisjes" speelgoed aanwezig is. De keuzevrijheid en de eigenheid van het kind staat centraal bij de keuze voor het een of het andere speelgoed.

Problemen en conflicten

Kinderen worden gestimuleerd zelf hun sociale problemen op te lossen. Wanneer kinderen daarin niet slagen of wanneer steeds hetzelfde kind als "winnaar" of "verliezer" uit de strijd komt, biedt de gastouder hulp. De minst weerbaren wordt de mogelijkheid geboden om met meer kans op succes hun behoeften en wensen kenbaar te maken. De gastouder leert de kinderen rekening met elkaar te houden door voor te doen hoe via overleg tot overeenstemming gekomen kan worden. Kinderen kunnen al vroeg leren voor zichzelf op te komen en daarnaast rekening te houden met anderen.

Omgaan met rouwverwerking

Het overlijden van een persoon in de directe omgeving is ook voor jonge kinderen heel ingrijpend. Het is belangrijk dat Gastouderbureau Camminghaburen en de gastouder op de hoogte zijn, zodat zij zo goed mogelijk kunnen reageren. Troosten, aanhalen en warmte bieden zijn wezenlijk dingen waarmee je kinderen helpt om hun rouw en verdriet te verwerken. Het is belangrijk om eerlijke informatie te geven die aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. Ook is het belangrijk om er niet over te zwijgen.

4. Groepsgrootte en leeftijdsopbouw

Vanwege de veiligheidsaspecten (o.a. brand) en om de pedagogische basisregels op een goede, verantwoorde manier uit te kunnen voeren heeft de overheid regels opgesteld met betrekking tot de groepsgrootte en leeftijdsopbouw.

Regels uit de Wet Kinderopvang

Volgens de Brancheorganisatie Kinderopvang zijn de regels met betrekking tot de groepsgrootte en leeftijdsopbouw uit de Wet Kinderopvang (artikel 13) als volgt:

1. Bij een gastouder worden maximaal zes kinderen in de leeftijd tot 13 jaar gelijktijdig opgevangen. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend.
2. In de groep, bedoeld in het eerste lid, worden maximaal vijf kinderen tot 4 jaar gelijktijdig opgevangen.
3. In de groep, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden maximaal 4 kinderen tot 2 jaar gelijktijdig opgevangen, waarvan maximaal 2 kinderen tot 1 jaar.

Gastouderopvang via meerdere bureaus:

Het staat de gastouder vrij om kinderen op te vangen via andere bureaus, maar wij verwachten dat zij zich houdt aan De Wet Kinderopvang en aan de afspraken, gemaakt met Gastouderbureau Camminghaburen, waar het gaat om het aantal en de leeftijd van de kinderen. De gastouder dient Gastouderbureau Camminghaburen hierover volledig te informeren. Ook wanneer er iets wijzigt dient de gastouder dit nauwkeurig met Gastouderbureau Camminghaburen te bespreken.

Omdat oudere kinderen vaak meer speelruimte nodig hebben dan baby's om bijvoorbeeld te kunnen fietsen, rennen, spelen en dergelijke wordt er ook gekeken naar de ruimte die er bij een gastouder hier voor aanwezig is. Aan de hand van deze mogelijkheden beperken we het aantal grotere kinderen per gastouder.

Gastouderbureau Camminghaburen zal ook kijken naar de thuissituatie van de gastouder. Zo wordt er o.a. gekeken naar de leeftijd van de (eventuele) eigen kinderen van de gastouder. Hierdoor kan de beschikbare binnen- of buitenspeelruimte onvoldoende zijn om een ouder kind op te kunnen vangen. Ook gebrek aan ervaring (of andere pedagogische kwaliteiten) van een gastouder kan een overweging zijn om bij de betreffende gastouder (voorlopig) niet meer dan één of twee kindjes onder te brengen.

Gastouderbureau Camminghaburen streeft er naar om, wanneer er meerdere kinderen bij een gastouder opgevangen worden, tenminste één leeftijdsgenootje aanwezig te hebben waar goed mee gespeeld kan worden. De mogelijkheid om dit te realiseren is natuurlijk wel beperkt, maar er zal zeker rekening mee gehouden worden bij het zoeken naar een passende gastouder.

Bij de beoordeling van de groepsgrootte en de leeftijdsopbouw van de groep kinderen bij een gastouder speelt bij Gastouderbureau Camminghaburen de aanwezigheid van eventuele eigen kinderen van de gastouder natuurlijk ook een rol. Ook wordt er besproken hoe om te gaan met eventuele vriendjes en vriendinnetjes die de eigen kinderen mee zouden kunnen nemen om te spelen.

Aan de hand van onder meer de volgende toetsingspunten wordt door Gastouderbureau Camminghaburen bepaald hoeveel kinderen er daadwerkelijk bij een gastouder geplaatst kunnen worden en van welke leeftijdsgroep deze kinderen het beste kunnen zijn:

- Ervaring met kinderen opgedaan door werkervaring, opleiding of eigen kinderen
- Ruimte in en om het huis, de selectiecriteria voor gastouders gaat hier verder op in
- Leeftijd van de eigen kinderen van de gastouder en of er vriendjes en vriendinnetjes tijdens de opvang over de vloer komen
- Leeftijdsgenootjes die reeds opgevangen worden door de gastouder

De gastouder draagt zorg voor een veilige, hygiënische en gezonde opvangomgeving.

Om ongelukken, ziektes en infecties zoveel mogelijk te voorkomen wordt er zorg voor gedragen dat het gastkind in een veilige en schone omgeving wordt opgevangen. Het gastkind krijgt voldoende en verantwoorde voeding en drinken, voldoende rust, lichamelijke verzorging, beweging en frisse lucht. Uiteraard worden deze behoeftes afgestemd op de leeftijd van het kind. Een baby zal meer aandacht voor persoonlijke verzorging, voeding en rust nodig hebben dan een schoolgaand kind. Afstemming van de voeding en verzorging gebeurt altijd tussen de ouders/verzorgers en de gastouder. Een gastouder heeft ook een voorbeeldfunctie. Het gedrag bepaalt mede hoe een gastkind met zaken omgaat, denk hierbij bijvoorbeeld aan handen wassen na het toilet.

Selectiecriteria voor gastouders

Gastouderbureau Camminghaburen voert jaarlijkse een risico-inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit bij alle gekoppelde gastouders en tijdens het intakegesprek komen alle aspecten aan bod.

Een volledig overzicht van de selectiecriteria van onze gastouders vindt u onder “downloads” op onze website: www.gob-camminghaburen.nl evenals het pedagogisch beleid. Vanzelfsprekend kunt u deze gegevens ook te allen tijde bij ons opvragen.

5. Eisen opvanglocatie

De gastouderopvang kan zowel plaatsvinden in de woning van de gastouder als in de woning van de vraagouder. De overheid heeft eisen opgesteld met betrekking tot de veiligheid, gezondheid en hygiëne, waaraan deze woning dient te voldoen om geschikte bevonden te worden voor geregistreerde gastouderopvang. In dit hoofdstuk worden deze eisen besproken.

5.1 Uitleg inspectie opvanglocatie

De GGD is de organisatie die in opdracht van de gemeente een nieuwe opvanglocatie zal controleren en uiteindelijk zal goedkeuren voor gastouderopvang. Voordat een GGD inspecteur langskomt op de opvanglocatie, zal Gastouderbureau Camminghaburen eerst door de woning voor een Risico-inventarisatie (RI). Hierbij zal aan de hand van een checklist en met het oog op de veiligheidseisen en gezondheidseisen gekeken worden naar wat er alvast goedgekeurd kan worden en wat eventueel nog aangepast dient te worden. Over het laatste zullen dan concrete afspraken gemaakt worden over de nog te verrichte aanpassingen in de woning. De inventarisatie van risico's wordt altijd schriftelijk vastgelegd. Pas nadat deze aanpassingen zijn verricht, zal het gastouderbureau de opvang indienen bij de gemeente die vervolgens opdracht geeft aan de GGD voor de inspectie.

Nadat de opvanglocatie is goedgekeurd door de GGD, wordt de opvanglocatie minimaal twee keer per jaar bezocht door het gastouderbureau, waarbij minstens één keer per jaar een risico-inventarisatie wordt opgesteld. Dit is wettelijk vastgelegd om de kwaliteit van de opvang te kunnen waarborgen. De GGD kan in de loop der jaren ook opnieuw langskomen, maar dit zal dan steekproefsgewijs en onaangekondigd gebeuren.

5.2 Minimale eisen opvanglocatie

Voordat een bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau langskomt voor de controle, zal van tevoren door de bemiddelingsmedewerker worden nagegaan of de opvanglocatie minimaal aan onderstaande eisen voldoet:

1. Aparte slaapruiimte

Er is een aparte slaapruiimte ingericht voor kinderen jonger dan anderhalf jaar. Dit mag gedaan worden door extra bedjes te plaatsen in de slaapkamer van de (gast)ouder of in die van de kinderen van de (gast)ouder. De aparte slaapruiimte is afgestemd op het aantal kinderen en hun leeftijd.

2. Voldoende speelruimte

Er moet voldoende speelruimte zijn. Dit geldt zowel voor binnen als buiten. Dit hangt af van het aantal en de leeftijd van de kinderen die tegelijkertijd worden opgevangen. Er moet hier rekening worden gehouden met de eigen kinderen.

3. Rookvrij

De opvanglocatie en aangrenzende ruimtes moeten altijd rookvrij zijn. Dit geldt ook wanneer de kinderen bij (één van) de ouders wordt opgevangen.

4. Rookmelders

Rookmelders zijn verplicht op de opvanglocatie. Er zijn goed functionerende rookmelders op elke verdieping aanwezig, er zijn extra rookmelders geplaatst op de risicovolle plaatsen en wanneer er grote afstanden zitten tussen bijvoorbeeld de voor- en achterkant van het huis. Kijk voor meer informatie bij onze richtlijnen en protocollen in de gastoudermap en in de eigen online portaal;

5.3 Woning algemeen

Omdat de kinderen zich het meeste binnen zullen bevinden, vooral in de winterperiode, is het van zeer groot belang dat binnenshuis alles zo veilig mogelijk is gemaakt. Natuurlijk geldt ook hier weer dat we kijken naar de praktische haalbaarheid bij de inschatting van de mogelijkheden vooraf. Een gastouder die woont in een flat heeft bijvoorbeeld geen traphekjes nodig.

Toetsingspunten per onderdeel:

- Algemeen:
  - De woning dient schoon en netjes te zijn;
  - Alle ruimten dienen goed geventileerd te worden;
  - De woning en aansluitende ruimtes waar gastouderopvang plaats vindt is te allen tijde rookvrij;
- Keuken:
  - Afvalcontainers dienen regelmatig geleegd te worden en zijn afsluitbaar;
  - Afval moet voor jonge kinderen onbereikbaar zijn;
- Sanitaire voorziening:
  - Het sanitair dient schoon, netjes en fris te zijn;
  - Persoonlijke spullen en schoonmaakmiddelen dienen buiten het bereik van de kinderen geplaatst te worden;
- Trappen:
  - De trap kan boven en beneden worden afgesloten (bv. met een traphekje);
  - De treden moeten voldoende stroef zijn;
  - Geen open trap met treden zo ver uit elkaar, dat een kind ertussendoor kan vallen.
Bij een open trap dient een traphekje geplaatst te worden, ook wanneer kinderen de trap nooit gebruiken, zoals bijvoorbeeld de open trap naar zolder;
  - De traploper moet goed vast liggen;
  - Géén voorwerpen op de trap;
  - Goede leuning bij de trap, liefst ook één op kinderhoogte;
- Deuren/ramen:
  - Buitendeuren dienen beveiligd te zijn zodat ze door jonge kinderen niet kunnen worden opengemaakt;
  - Ramen dienen beveiligd te zijn zodat ze door jonge kinderen niet kunnen worden opengemaakt;
  - Van ramen/deuren/wanden geheel of gedeeltelijk van glas is het glas zodanig beveiligd dat het zo weinig mogelijk gevaar oplevert voor kinderen (hoe lager het glas is geplaatst, des te hoger de beveiligingseisen);
  - Open ramen mogen geen gevaar voor kinderen opleveren;
  - De toilet- en badkamerdeur kunnen ook van buitenaf geopend worden;
  - De kelderdeur kan afgesloten worden;

- Geen bedje of ander meubilair onder de vensterbank, waardoor het kind in de vensterbank kan klimmen;
- Vloeren:
  - Vlak, niet te glad;
  - Losliggende matten of kleden hebben een antisliplaag;
  - Geen spullen laten slingeren op plaatsen waar veel gelopen wordt;
- Meubilair:
  - Gebruik van goedgekeurde bedjes en boxen;
  - Geen tafelkleden i.v.m. verbrandingsgevaar (hete thee etc.);
  - Het wipstoeltje nooit op de tafel/aanrecht zetten, maar altijd op de grond;
  - Scherpe hoeken aan meubilair dient afgeschermd te worden;
- Speelgoed:
  - Speelgoed moet zodanig zijn vervaardigd dat het geen gevaar voor de kinderen oplevert (kinderveilige verf, voor kleine kinderen geen losse onderdelen);
  - Speelgoed voor oudere kinderen is niet bereikbaar voor kleine kinderen;
  - Speelgoed dient regelmatig gereinigd te worden en bij zichtbare vervuiling;
- Elektriciteit:
  - Alle elektrische apparatuur moet veilig opgesteld zijn;
  - Wandcontactdozen buiten bereik van kinderen of beveiligd met speciaal daarvoor verkrijgbare afdekdopjes;
  - Geen losse elektriciteitsdraden;
  - Er worden geen elektrische apparaten in de badkamer gebruikt;
- Verwarming/temperatuur:
  - Er is voorkeur voor centrale verwarming;
  - Geiser en eventuele kachels zijn beveiligd tegen het afgeven van onverbrandbare gassen. De ruimten waar de geisers bevinden, dienen voldoende geventileerd te worden;
  - Geiser, centrale verwarming, kachels en schoorstenen dienen ten minste eenmaal per jaar schoongemaakt te worden;
  - Kinderen kunnen niet in aanraking komen met brandende openhaard of kachel.
  - Er staan geen brandbare stoffen vlak bij de kachel of haard (gordijnen, kranten, prullenbak);
  - Gasfornuis, kookplaat, oven en hete kraan moeten onbereikbaar zijn voor kinderen;
- Planten:
  - Planten in en om de woning mogen niet van een giftig soort zijn, of niet bereikbaar voor jonge kinderen. Het Gastouderbureau beschikt over een lijst van de Stichting Consument en Veiligheid met meer of minder geschikte planten;
- Dieren:
  - Eventuele huisdieren dienen goed verzorgd te worden;
  - Eventueel aanwezige dieren mogen voor de kinderen absoluut geen gevaar opleveren;
- Gevaarlijke stoffen, schoonmaakmiddelen en gevaarlijke voorwerpen:
  - Gevaarlijke stoffen (chloor, lampolie, babyolie, cosmetica, wasmiddelen, sigaretten, overige schoonmaakmiddelen etc. etc.) worden altijd achter slot en grendel bewaard, buiten het bereik van kinderen, in de oorspronkelijke verpakking;
  - Gevaarlijke voorwerpen (messen, naaigerei, scheermes, gereedschappen, lucifers) worden buiten bereik van kinderen bewaard.

5.4 Slaapruimte

De kinderen moeten veilig, schoon, en in rust kunnen slapen. Dat stelt eisen aan de beschikbare slaapruimte en omgevingsinvloeden (herrie).

Toetsingspunten:

- Er is een afzonderlijke slaapruimte voor in ieder geval kinderen tot anderhalf jaar. Deze slaapruimte is afgestemd op het aantal op te vangen kinderen en kan voldoende geventileerd worden
- In het bedje zit een stevig en goed passend matras, bij het gebruik van een campingbedje is het niet toegestaan een extra matras te gebruiken.
- Het gebruik van een dekbedje voor kinderen onder de 2 jaar is niet toegestaan, de gastouder dient gebruik te maken van een lakentje met dekentje. Indien de vraagouder toch wil dat er een dekbedje wordt gebruikt dan dient de vraagouder hier een speciaal formulier voor te ondertekenen. Gastouderbureau geeft hierbij aan dat dit niet door hen geadviseerd wordt.
- Informatie ledikant:
  - Spijlafstand wieg of ledikant minimaal 4,5 cm en maximaal 6,5 cm.
  - Geen hoofdbeschermers of kussens in wieg of ledikant.
  - Geen verwarming direct naast de wieg of het ledikant zodat het kind zich er aan kan verbranden.
  - Voldoende afstand tussen wieg of ledikant en (gordijn)koorden en snoeren.

5.5 Binnenspeelruimte

Er moet voor ieder kind binnen voldoende speelruimte zijn voor verschillende vormen van spel.

Toetsingspunten:

- De binnenspeelruimte moet schoon en netjes zijn.
- De binnenspeelruimte moet voldoende geventileerd of verwarmd kunnen worden.
- Aanvullende eisen zijn onderverdeeld in drie leeftijdsgroepen, omdat per groep verschillende dingen noodzakelijk zijn. Het gaat hierbij om eisen voor:
  1. Ruimte voor baby's: Een box, ruimte om op de grond te liggen spelen.
  2. Ruimte voor peuters: Kruipen, lopen, rijdend materiaal, ruimte voor creatieve uitingen en constructief spel, hoekje om zich terug te trekken.
  3. Ruimte voor 4-13 jaar: Mogelijkheid om met vriendjes te spelen, speelruimte voor constructiemateriaal en voor creativiteit, ruimte om zich terug te trekken (rustig zitten/lezen/huiswerk maken).

5.6 Buitenspeelruimte

Elk kind moet de gelegenheid hebben buiten te spelen. Het is gezond en stimulerend en er zijn andere mogelijkheden dan binnen. Of buiten spelen ook echt gebeurt, komt o.a. aan de orde bij de gesprekken met de ouders, die immers elke dag de verhalen van hun kinderen horen. Bij de inschatting van de mogelijkheden vooraf kijken we ook naar de praktische haalbaarheid. Een gastouder op een flat met vier opvangkinderen waaronder twee baby's zal misschien niet zo vaak naar het park gaan. Een tuin moet kindvriendelijk zijn om als speelruimte te kunnen dienen en bijvoorbeeld geen onafgeschermd vijver bevatten. De aanwezigheid en bereikbaarheid van buitenspeelmogelijkheden bepaalt mede de maximale grootte en de leeftijdsopbouw van de groep. Alle kinderen moeten naar buiten kunnen.

Toetsingspunten:

- Indien een eigen tuin:
  - Tuin is afgeschermd van de openbare weg.
  - Er mogen geen giftige planten in de tuin aanwezig zijn.
  - Een eventuele vijver wordt afgeschermd op het moment dat er gastkinderen zijn.
  - Een eventuele schommel staat op zand of op gras.

- Er is buitenspeelgoed aanwezig.
- Indien geen eigen tuin:
  - Park
  - Park/speelterrein dient dichtbij, makkelijk en veilig bereikbaar te zijn.
  - Bij aanwezigheid van een balkon:
    - een balustrade van minimaal 85 cm hoog
    - geen klimmogelijkheid
    - de spijlen zijn maximaal 10 cm van elkaar verwijderd
- Gaan de kinderen daadwerkelijk regelmatig naar buiten?